

www.manas.edu.kg

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ
Инженердик факультет факультети
Экологиялык инженердиги бөлүмү
Курстун программасы

Курстун коду	Курстун аты (Кыргызча)	Курстун аты (Түркчө)	Семестр	Апталык саат	Кредит	ЕКТС
ÇEV-537	ЭКОГЕОМААЛЫМАТТЫК СИСТЕМАЛАР	ÇEVRESEL JEOLJİK BİLGİ SİSTEMLERİ	0	2 + 0	2	3

Курстун деңгээли	Магистратура/ Докторантура
Курстун түрү	Тандоо
Курстун мугалими	Проф.док. Канатбек КОЖОБАЕВ
Курстун тили	Кыргызча
Жардамчылар	Жанарбек Изаков
Аудитория	304
Курстун максаты	Өнөркездерди (студенттерди) геомаалыматтык тутумдарын тааныштыруу. MapInfo програмы менен тааныштыруу жана иштетүүгө үйрөтүү. ГМТ технологияларынын мүмкүнчүлүктөрү менен тааныштыруу жана экология маселелеринде колдонуулусу

Колдонулуучу адабияттар

Колдонулуучу адабияттар	Адабияттын түрү
1 Трифонова Т.А., Мищенко Н.В., Краснощеков А.Н. Геоинформационные системы и дистанционное зондирование в экологических исследованиях. 2005.- 352 с	Китеп
2 http://www.gisa.ru/lbuch.html - Компьютерный учебник ГИС.	Сайт
3 http://window.edu.ru/window catalog/ Самардак геоинформационные системы. Владивосток, 2005,- Электронный учебник.	Сайт
4 MapInfo програмынын «Маалымат» бөлүгү.	Китеп

Жетишилчү жыйынтыктар

1	ГМС программаларынын экологияда колдонуш тармактарын билүү. “MapInfo” программасында иштей билүү жана ар кандай картографиялык объектилерди (чекит түрүндөгү, сызыктуу, полигондук, жазуулар) түзүп, иштей билүү. Берилиштер боюнча объектилерди жана катмарларды түзөө бимүү, аларды кошуу жана ажыратуу.
---	--

Курстун планы

Апта	Темасы
1. Апта	1. Географиялык маалымат тутумдары (системдери) (мындан аары - ГМТ) жөнүндө жалпы түшүнүктөр жана алардын экологиядагы колдонулушу. Географиялык маалымат програмдары. Сабак максаты жана боюнча жалпы маалымат.
2. Апта	2. ГМТда жана MapInfo програмында колдонулуучу кээ бир маанилүү түшүнүктөр жана аныктамалар менен таанышуу: Географиялык проекция жана координат тутумдары; карта; картография; координаттар; координат системдери, геоид, проекция.
3. Апта	3. Компьютердик графиканын «вектордук», «растрдык» жана «пикселдик» графикалары: негизги түшүнүктөр, артыкчылыктары жана жетишпегендиктери.
4. Апта	4. “MapInfo” программасы менен танышуу. “MapInfo” программасынын башка ГМС программаларынын ичиндеги орду. Менюдагы буйруктар жана «пиктограмдар менен таанышуу.
5. Апта	5. MapInfo програмында «Растрды» регистрациялоо ирээти. Колдонуп үйрөнүү.
6. Апта	6. MapInfo програмы менен таанышуу: Косметикалык катмарды колдонуу. Жадыбал (Таблица); иш жыйыны (Рабочий набор); Тизме (Список); Объект; тематикалык карта (Тематическая карта) жбус. Колдонуп үйрөнүү.
7. Апта	7. MapInfo програмы менен таанышуу: Графиктерди чийүү жана алынмалар жадыбалдарын түзүү (построение графиков и таблиц выборк). Колдонуп үйрөнүү.

Курстун планы

8. Апта	MapInfo програмы менен таанышуу: Карта терезеси менен иштөө жана анда маалыматты жайгаштыруу: масштабды өзгөртүү; мурдагы көрүнүшкө кайрылуу; катмарды толугу менен көргөзүү; карта терезесинин тестөөлөрүн (баптоолорун-настройки) өзгөртүү. Колдонуп үйрөнүү.
9. Апта	MapInfo програмы менен таанышуу: «Катмарларды башкаруу» диалогун колдонуу; катмарларды алмаштыруу, катмарларды кетирүү (жок кылуу) жана кошуу; «маалымат» аспабын колдонуу; картаны сактоо. Колдонуп үйрөнүү.
10. Апта	1чи ара сынак
11. Апта	Ар кандай картографиялык объектилер (чекит түрүндөгү, сызыктуу, полигоналдык, жазуулар) жөнүндө түшүнүк, алар менен иштөө жана алардан пайда болгон карталар түрлөрү. Колдонуп үйрөнүү.
12. Апта	Берилиштер (объектилер же бөлөк көрсөткүчтөр, алардын берилиштери) боюнча катмарларды түзүү, аларды кошуу жана ажыратуу. Объектилер менен берилиштер базасындагы жазуулардын байланышы. Колдонуп үйрөнүү.
13. Апта	13. Маалыматтарды издөө; «издөө» механизми. «Геокоддоо» жөнүндө түшүнүк.
14. Апта	14. Карталардагы түшүнүк жазуулар. Жазууларды сактоо, жок кылуу, редакциялоо.
15. Апта	Тематикалык карталар жөнүндө түшүнүк.
16. Апта	ГМТнын жана MapInfo програмынын экологияда колдонулуш мисалдары.

Баалоо

Баалоо каражаты	Саны (даана)	Үлүшү (%)	Жалпы үлүшү
Арасынак	2	30	40
Өз алдынча иш	1	10	
Финал сынагы	1	60	60